

[Formanden.]2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om midlertidigt tillæg til visse ydelser i henhold til ulykkesforsikringsloven, loven om invaliderente m. v. til tilskadekomne militære værnepligtige samt loven om invalideforsørgelse.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om forskellige forbrugsafgifter.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 16¹⁰.

28. møde.

Tirsdag den 28. november kl. 14.

Formanden: I skrivelse af 24. november meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt af fremsætte:

Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.,

forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet,

forslag til lov om ændring af lov om bekæmpelse af flyvehavre og

forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.

I skrivelse af 25. ds. meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt af fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om byplaner.

Medlemmer af folketinget Gustav Pedersen, Vagn Bro, Ole Bjørn Kraft, Aage Fogh og Herluf Rasmussen har meddelt, at de ønsker skriftligt af fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om valg til folketinget. (Vederlag og pension for folketingets medlemmer).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Landbrugsministeren (Skytte): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. og forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.*

Ved de 2 lovforslag søges de fornødne midler til gennemførelsen af udlånsvirksomheden til de nævnte formål stillet til rådighed for finansåret 1962-63.

I forslaget til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. er rådighedsbeløbet for lån af jordfonden for det kommende finansår ansat til samme beløb som i den gældende udlånslov.

Derimod foreslås rådighedsbeløbene for lån af statskassen nedsat med 4 mill. kr. fra 19,9 mill. kr. til 15,9 mill. kr. Nedsættelsen falder udelukkende på rådighedsbeløbet til oprettelse af nye selvstændige brug på privat indkøbt jord, der foreslås nedsat med 7 mill. kr. fra 15. mill. kr. til 8 mill. kr. Denne nedsættelse opvejes imidlertid delvis af en forhøjelse af rådighedsbeløbene til suppleringslån, der foreslås forhøjet med 3 mill. kr. fra 4 mill. kr. til 7 mill. kr.

Baggrunden for den foreslåede forhøjelse af rådighedsbeløbene til suppleringslån er, at der må forudses en ret betydelig stigning i långivningen til suppling af mindre landbrugsejendomme til dels som følge af de ændringer, der i 1960 blev gennemført i statshusmandslovens § 58.

Hvor stort et beløb der rent faktisk vil blive behov for til suppleringslån, er vanskeligt at bedømme. Jeg vil imidlertid mene, at det foreslåede beløb, 7 mill. kr., vil vise sig tilstrækkeligt til at dække udlåns-

[Landbrugsministeren.]

behovet i finansåret 1962-63. Såfremt bevil-lingen ikke strækker til, vil der i øvrigt med hjemmel i lovforslagets § 7, stk. 3, være mulighed for overførelse af beløb, der er bevilget til et af de øvrige i loven omhandlede formål, men som ikke har fundet anvendelse, til anvendelse til suppleringslån.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at der i landbokommissionen arbejdes med forslag om tilvejebringelse af en øget adgang til nedlægning og sammenlægning af mindre landbrugsejendomme. Såfremt landbokommissionens arbejde måtte resultere i en endnu friere adgang til nedlægning og sammenlægning af mindre landbrugsejendomme, end hvad der er tilfældet for øjeblikket, vil det sandsynligvis blive nødvendigt at søge bevillingen til suppleringslån forhøjet ud over det foreslåede beløb på 7 mill. kr.

Forslaget til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. er i øvrigt i det store og hele en gentagelse af den gældende udlånslov.

Som følge af den skete stigning i jordpriserne og byggeomkostningerne er der dog foretaget en ajourføring af lånesatserne.

Maksimumsbeløbene for jordkøbslån til nye selvstændige landbrug foreslås således fastsat til 25 000 kr., i særlige tilfælde 30 000 kr., d.v.s. en forhøjelse i forhold til den gældende udlånslov på henholdsvis 3 000 kr. og 4 000 kr.

Maksimumsbeløbene for jordkøbslån til nye selvstændige gartnerier og havebrug foreslås fastsat til 12 000 kr., i særlige tilfælde 20 000 kr., d.v.s. en forhøjelse — i de særlige tilfælde — på 5 000 kr.

Med hensyn til byggelåne foreslås den hidtidige opdelingsmåde, hvorefter der skelnedes mellem 3 brugsstørrelser, nemlig mindre landbrug, større landbrug og større landbrug i særlige tilfælde, ændret, således at der alene fastsættes et størstebeløb for landbrug i almindelighed og et størstebeløb for større landbrug i undtagelsestilfælde.

Maksimumsbeløbene for byggelån foreslås fastsat således:

Til nye selvstændige landbrug . . 75 000 kr.
(d.v.s. en forhøjelse i forhold til den gældende udlånslov på henholdsvis 12 000 kr. og 9 000 kr.)

Til nye selvstændige større landbrug, undtagelsesvis 85 000 kr.
(d.v.s. en forhøjelse i forhold til den gældende udlånslov på 14 000 kr.)

Til nye selvstændige gartnerier . . 70 000 -
(d.v.s. en forhøjelse i forhold til den gældende udlånslov på 11 000 kr.)

Til drivhuse 35 000 -
(d.v.s. en forhøjelse i forhold til den gældende udlånslov på 6 500 kr.)

Til overtagelse, til- og ombygning af bygninger på stamparceller . . 85 000 -
(d.v.s. en forhøjelse i forhold til den gældende udlånslov på 14 000 kr.)

De foreslåede forhøjelser skyldes dels den af det statistiske departement konstaterede stigning i byggeomkostningerne ved opførelsen af husmandsbrugsbygninger, der i tiden fra 15. august 1960 til 15. august 1961 har udgjort 12,7 pct., dels at tendensen går imod oprettelse af større brug end hidtil.

Endelig foreslås maksimumsbeløbet for lån til supplerende tekniske installationer på grundlag af de konstaterede prisstigninger forhøjet med 1 000 kr. fra 7 000 kr. til 8 000 kr.

Med hensyn til forslagetets øvrige bestemmelser, der ikke indeholder nogen realitetsændring i forhold til den gældende udlånslov, vil jeg for en ordens skyld nævne, at der i henhold til den mig ved § 6 i den gældende udlånslov tillagte bemyndigelse er fastsat nærmere retningslinjer for beregning af renteefterbetalingskravet bl. a. i tilfælde af lånkonvertering. De omhandlede bestemmelser indeholdes i landbrugsministeriets cirkulære af 15. maj 1961.

I forslaget til lov om udlån til arbejderboliger på landet er rådighedsbeløbene for lån af jordfonden ansat til samme beløb som i den gældende udlånslov. Derimod er rådighedsbeløbene for lån af statskassen foreslået forhøjet med i alt 6 mill. kr., heraf 5 mill. kr. til lån og tilskud i henhold til arbejderboliglovens kap. IV og 1 mill. kr. til lån i henhold til arbejderboliglovens kap. VI.

Som følge af den fortsatte stigning i jordpriserne foreslås maksimumsbeløbene

[Landbrugsministeren.]

for jordkøbslån forhøjet med 200 kr. fra 1 800 kr. til 2 000 kr., i særlige tilfælde med 500 kr. fra 2 000 kr. til 2 500 kr., medens maksimumsbeløbene for byggelån bl. a. under hensyn til stigningen i byggeomkostningerne foreslås forhøjet med 5 500 kr. fra 26 500 kr. til 32 000 kr. Det særlige tillæg til byggelånet på 2 000 kr. foreslås uændret, medens det særlige tillæg til byggelånet til dækning af udgifterne til supplerende tekniske installationer foreslås forhøjet med 500 kr. fra 2 000 kr. til 2 500 kr. Endelig foreslås tilskuddet til indløsning af ældre pantegæld i henhold til arbejderboliglovens § 12, stk. 3, forhøjet med 500 kr. fra 2 500 kr. til 3 000 kr.

Med uændret udlånsvirksomhed vil de således forhøjede lånesatser medføre et samlet anslået forbrug svarende til de foreslåede rådighedsbeløb, og de foreslåede forhøjelser af rådighedsbeløbene tager således ikke sigte på en øget aktivitet, men må udelukkende ses på baggrund af den fortsatte stigning i jordpriserne og byggeomkostningerne.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de 2 lovforslag til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Jeg har endvidere den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om bekæmpelse af flyvehavre.*

Forslaget er foranlediget af, at den nu gældende lov indeholder bestemmelse om, at loven skal optages til revision i indeværende folketingsår.

Der har været ført forhandlinger med landbrugsorganisationerne og andre interesserede organisationer, og der er herunder givet udtryk for, at loven er et godt middel i bestræbelserne for bekæmpelsen af flyvehavren, men på nogle få punkter findes det dog ønskeligt at skærpe bestemmelserne lidt. Det drejer sig om pligt til efter høst at holde stubmarker fri for flyvehavreplanter ved bortlugning eller jordbehandling, om en udvidelse af pligten for en overdrager af jordbrugsarealer til at gøre erhververen bekendt med, at der forekommer flyvehavre, og om rensning af sække, der anvendes inden for jordbruget.

Såfremt disse mindre ændringer gennemføres, anses en fornyelse af revisionsbestemmelsen for unødvendig.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til bemærkningerne til lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Endelig har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.*

Da der ved loven af 24. februar 1960 blev stillet 25 mill. kr. til rådighed for udlån til indkøbsforeningerne over en 10 års periode, havde man regnet med, at disse midler ville være tilstrækkelige til at imødekomme det mindre landbrugs behov for yderligere kapital til investeringer i redskaber og maskiner m. m.

Der har imidlertid været et hårdt pres på indkøbsforeningerne; jeg kan f. eks. nævne, at der i sidste regnskabsår er indkøbt over 2 000 traktorer til foreningernes medlemmer, og foreningerne har måttet give afslag til mange.

Ved finansudvalgets velvilje har jeg fået tilslutning til at disponere over midlerne hurtigere end beregnet; således har jeg i september måned fået tilslutning til at disponere over de sidste 10 mill. kr., og de vil, så vidt jeg kan skønne, også hurtigt være opbrugt.

De samvirkende danske Indkøbsforeninger har derfor anmodet om, at der stilles yderligere midler til rådighed på en sådan måde, at foreningerne kan opnå de lån, som garantikapital og reservefond berettiger til.

Helt følge indkøbsforeningerne kan jeg ikke, men jeg finder det hensigtsmæssigt, at der bevilges yderligere 25 mill. kr., og at beløbet ikke bindes til en fordeling på hvert af finansårene, men kan udlånes, når der er behov for det. I øvrigt vil foreningerne efterhånden få flere penge at arbejde med, når afdragene på de store indkøb i disse år kommer ind fra medlemmerne. Statslånene afdrages jo som bekendt over 30 år, mens medlemmerne kun har en afdragetid på fra 3 til 10 år.

Endvidere har jeg fundet det ønskeligt at imødekomme en anmodning fra indkøbsforeningerne om at få mulighed for inden for det forhøjede statslåns rammer at støtte den efter min mening heldige udvikling, der er sket i interessen for oprettelse af maskinfællesskaber mellem flere landmænd. Det